Datum: 30 oktober 2026
Betreft: Behoud van pleeggezinnen vraagt om concrete actie van gemeenten

Geacht raadslid,

Het aantal pleegouders in Nederland daalt al jaren, terwijl het aantal kinderen dat wacht op een pleeggezin onverminderd hoog blijft. Dat blijkt uit de *Factsheet Pleegzorg 2025* van Jeugdzorg Nederland. Pleeggezinnen zijn onmisbaar voor kinderen die tijdelijk of langdurig niet thuis kunnen wonen. Zij stellen hun huis en hart open voor een kind van een ander. Dat vraagt veel geduld, flexibiliteit en veerkracht.
Pleeggezinnen behouden begint bij goede ondersteuning, vertrouwen en waardering. Gemeenten hebben hierin een belangrijke verantwoordelijkheid. Als raadslid kunt u het verschil maken door hier lokaal concrete afspraken over te maken en het college daarop aan te spreken.

Wij roepen u op om de volgende punten op de politieke agenda te zetten.

1. Zorg voor passende ondersteuning en financiële ruimte
Pleeggezinnen kunnen hun zorg alleen volhouden als zij voldoende steun ervaren. Dat vraagt om pleegzorgbegeleiders die tijd hebben voor het gezin en het kind én om passende financiële middelen. Pleegzorgorganisaties zijn bovendien wettelijk verplicht om bijzondere kosten van pleegouders te vergoeden. Daarvoor moeten de tarieven toereikend zijn.
Pleegouders moeten daarnaast serieus worden genomen als gelijkwaardige gesprekspartner. Een gebrek aan vertrouwen en inspraak ontmoedigt pleegouders en kan ertoe leiden dat zij stoppen.

Wat kunt u doen als raadslid?

- Vraag het college of de tarieven en contractafspraken met pleegzorgorganisaties voldoende ruimte bieden voor begeleiding en vergoeding van bijzondere kosten.
- Spreek af dat pleegouders als gelijkwaardige gesprekspartner worden betrokken en dat dit een concreet kwaliteitscriterium is bij de inkoop van jeugdhulp.
- Vraag hoe de gemeente controleert of pleeggezinnen daadwerkelijk passende ondersteuning krijgen.

2. Zet in op meer waardering en onderlinge steun
Pleegouders geven zelf aan dat waardering en onderlinge steun belangrijk zijn om pleegzorg vol te houden. Die waardering vraagt om meer dan een bedankje: pleegouders moeten zich gezien, gehoord en gesteund voelen. Contact met andere pleegouders kan daarbij veel betekenen. Dat gebeurt nu al via lokale informele pleegoudernetwerken die

vaak gecoördineerd worden door pleegouders zelf. Ook initiatieven zoals Mockingbird brengen pleeggezinnen samen in een lokaal netwerk waarin zij ervaringen delen en elkaar praktisch ondersteunen. Recent is er een kostendekkend tarief voor het werken met Mockingbird ontwikkeld. Hiermee is Mockingbird een regulier product in de inkoop van jeugdzorg geworden.

Wat kunt u doen als raadslid?

- Pleit voor een jaarlijkse gemeentelijke pleegzorgbijeenkomst of pleegzorgdag.
- Ga in gesprek met pleegouders over wat goed gaat, waar zij tegenaanlopen en wat nodig is om hen voor pleegzorg te behouden.
- Vraag het college om lokale pleegoudernetwerken (bijvoorbeeld van Mockingbird) financieel en praktisch te ondersteunen.

Bekijk de handreiking kostendekkend tarief Mockingbird of ontdek hoe Mockingbird aansluit bij jeugdzorgbeleid.

Betrek pleegouders actief bij het maken en evalueren van gemeentelijk beleid. Zo wordt waardering zichtbaar in concrete keuzes.

3. Zorg dat netwerkpleeggezinnen tijdig hulp krijgen

Ongeveer de helft van de pleeggezinnen in Nederland bestaat uit netwerkpleeggezinnen. Zij vangen een kind op uit hun eigen omgeving, bijvoorbeeld een kleinkind, neefje, nichtje of buurkind. Vaak gebeurt dit vanuit betrokkenheid en liefde, soms jarenlang. Toch weten deze gezinnen niet altijd dat zij aanspraak kunnen maken op formele pleegzorg, met bijbehorende begeleiding en financiële ondersteuning.
Dat is een gemiste kans. Zonder passende ondersteuning staan deze gezinnen er te vaak alleen voor, terwijl juist zij een belangrijke rol spelen in het bieden van een veilige, vertrouwde en stabiele omgeving aan kinderen.
De NVP heeft gemeenten eerder per brief gewezen op het belang van netwerkpleegzorg. Die oproep blijft actueel.

Wat kunt u doen als raadslid?

- Vraag het college hoe netwerkpleeggezinnen in uw gemeente worden geïnformeerd over hun rechten op begeleiding en vergoeding.
- Zorg dat gemeentelijke websites, wijkteams en pleegzorgorganisaties actief informatie over netwerkpleegzorg verspreiden.
- Vraag of wijkteams werken volgens de *Richtlijn Netwerkpleegzorg* en weten hoe zij een informele plaatsing kunnen helpen formaliseren.
- Spreek af dat hulpvragen van netwerkpleeggezinnen zorgvuldig worden beoordeeld en niet bij voorbaat worden afgewezen.

Maak behoud van pleeggezinnen een lokale prioriteit
Pleeggezinnen zijn onmisbaar. Daarom mag hun inzet niet vanzelfsprekend worden gevonden. Wie wil dat kinderen veilig kunnen opgroeien, moet investeren in de mensen die hen opvangen. Gemeenten kunnen daarin het verschil maken: met passende tarieven, goede begeleiding, zichtbare waardering en tijdige ondersteuning van netwerkpleeggezinnen.

Wij vragen u daarom om het college aan te spreken op deze punten en te bevorderen dat er concrete afspraken komen over de ondersteuning en het behoud van pleeggezinnen in uw gemeente.

De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP) en Stichting Ondersteuning Pleeggezin (OP) denken graag met u mee en lichten de aanbevelingen graag toe. Ook nodigen we u van harte uit om in gesprek te gaan met pleeggezinnen. De NVP en Stichting OP kunnen hierin faciliteren.

We zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Denise Filippo
Directeur-bestuurder
De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen

Roza Freriks
Directeur-bestuurder
Stichting Ondersteuning Pleeggezin